

სახალსო სამსახური

ფასი 50 კპკ

ჩვენმა ჯარმა ტუაფსე ისევ დაიბრუნა. ზღაპრულია და ბოლშევიკები ხალხს სვრეტენ. ჩინეთის ჰრე-ხიდენტად აირჩიეს შეშუტჩანგი. დაარსდა საქართველოს წითელი ჯვარი. სექტ. 15-ს ტფილისში გაიხსნება საქ. სოც.-ფედ. სარეგ. პარტიის კონფერენცია

სახალსო სამსახური

ლირს: ავით 10 მან., ნომერი ღირს პრინციპისა და ტფილისში 50 კპკ, რეკონს გზის სადგურებზე 60 კპკ, განცხადება: ჩვეულებრივი სტრუქტურის პეტროლი ჰრეველ გვ. 60 კპკ, უკანასკნელ გვ. 40 კპკ. სამგლოვითა განცხადება 15 მან. ხელის მოწერა და განცხადება მიიღება რედაქციის კანტორაში ყოველ დღე დილის 9-ს საათამდე, სასაღამუო კაზა № 6, ფოსტის ყუთი 190, ტელეფონი 12-29.

ზაქარია გლახას კომპილაციური

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

ზაქარია გლახას კომპილაციური

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

არტიმ ევგენის კომპილაციური

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

ვლენე მიხეილის ასული მახათაძისა

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

მედი ილია იოსების კომპილაციური

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

ლუარსაბ (ლუა) ნიკოლოზის კომპილაციური

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

ტფილისის საგარეო ურთიერთობების მინისტრის განცხადება

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

დავით (დათი) ვასილის-კომპილაციური

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

სამხარის სამოქმედო გეგმა 1918 წ.

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

სირკი „მოღმარნი“

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

ქართველ ინჟინერთა და ტექნიკოსთა

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

ვეპეზ მთაბის

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

ტფილისის საგარეო ურთიერთობების მინისტრის განცხადება

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

უპანასკნელი სმოგები

ღრმად დამუშავებული დღეა დღეოვანი ვგნატეს ასული, ძმები მიხეილ, გიორგი და დიმიტრი, დედა ვარდა და კესარია, რძალი ნინო იასონის ასული გოგიტაშვილები და სიძე ირაკლი იონისძის ძე დიმიტრი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ დაჯანსაღდნა პირველი და მეორე მამა და მესამე მამა ცნობილი დისტაქტა

პროკურული საგვკო

რ. გაბაშვილი. იუსტიციის მინისტრმა რუსეთის კანონი დამოწმა. ჩვენ კარგად ვიცით, რომ რუსეთის სასამართლო და მისი კანონი მისივე იყო. ჩვენ კი, ჩვენს დემოკრატიულ რესპუბლიკაში ისეთი წესი უნდა შემოვიღოთ, რომ ძველი მემკვიდრეობა არ განვიორდოს. თქვენ თქვამთ არ ამბობთ, მაგრამ აკანონებთ პირდაპირ მემკვიდრეობას. როგორ უნდა მოიტყუოს ეს გამოძიებელი, რომელსაც შრომა გაუწევია, უნივერსიტეტი გაუთავებია და ჰხედავს, რომ მის გვერდით რომელიმე დარაჯი, ოფიცინტი, ან მლიცინტი გაიკლებით მერს იღებს, რასაკვირველია, ქრთამი უნდა აიღოს. მე წინადადება ვიძლევი გზის ხარჯი მიანიც გადავიღოთ.

კრება კენჭის ყრით გაბაშვილის წინადადებას უარყოფს.

კლემიაშვილი. (ს.-დ. ამ კანონში საქმის შუამომავლის ჯამადიარად 400 მანეთია ნაჩვენებო, ოთხასი მანეთი ფრანკ მითურე ჯამადიარა მით უმეტეს, როცა მას სხვა შემოსავლის წყარო არა აქვს. ამიტომ ჩვენი ფრაქციის სახელით წინადადება შემომაქვს, 450 მანეთად შეიცვალოს.

კენჭის ყრით წინადადება მიღებულია. კრება ადასტურებს და იღებს კანონ-პროექტს.

საქართველოს რესპუბლიკის დროშა. კ. მაყ. შვილი. ვიდრე კანონ-პროექტის წაიხიბვას, შეუდგებოდეს, ნება მომეცეთ რამოდენიმე ისტორიულ ცნობა მოგახსენოთ საქართველოს ეროვნულ დროშის შესახებ. საქართველოს უძველეს დროიდანვე ჰქონდა დროშები, რომელთა აღწერაც არსებობს: არაბულ, მალაიურ, ბერძნულ და სხვა ენებზე. მეცამეტე საუკუნის დროშა აღწერილი აქვს ერთ პოლონელ მოგზაურს—კოტორისა. საქართველოს დროშა უმთავრესად ორ ხასიათისა ყოფილა: სუფთადროშა და მთავარ-სარდლის დროშა. როგორც შოთა რუსთაველსაც აქვს მოახსენებული, ყოფილა კიდევ შავი დროშა. ამ რიგად ჩვენს ეროვნულ ემბლემაში გამოასახტავდა უმთავრესად სამი ფერი ყოფილა: წითელი (შენიღის სერი), თეთრი და შავი. შარშან ინტერპარტულზე საბჭომ დაავალა მკოდნე პირებს და ჩვენს ისტორიულ ფერობიხედვით აღადგინეს ეროვნული დროშა, რომლის პროექტსაც აქ წარმოვიდგენთ. მაყაშვილი გამოჰყენეს ტრიბუნაზე საქართველოს ეროვნულ დროშის ნახატს და კითხულობს კანონ-პროექტს.

ბარბაქაძე. (ს. რ.) სოციალისტ-რევოლუციონერთა ფრაქციის სახელით ვაცხადებ, რომ ის დროშა, რომლის ქვეშაც ჩვენი ფრაქცია დგას, არის ისეთი დროშა, სადაც ყველამ უნდა მოიყაროს თავი. ამიტომ ჩვენი ფრაქცია არა სცნობს საქართველოს ეროვნულ დროშას და ხმას არ აძლევს მის კანონს. კრება მას განციფრებით უყარებს).

რ. არსენიძე (ს.-დ.) სოციალ-დემოკრატების სახელით ვაცხადებ, რომ ჩვენ ესცნობთ საქართველოს სახელმწიფო-რიგობის გამომატველ ნაშანს, ეროვნულ დროშას, რაგან ჩვენ ჩვენი პარტიისთვის სხვა დროშა გვაქვს. (საერთო ტაში)

რ. ჩიქოვანი (რ.-დ.) რადიკალ-დემოკრატების სახელით ვაცხადებ, რომ ჩვენ სახელით ვემბრობით და ვიწონებთ საქართველოს ეროვნულ დროს და ამასთანავე მოვიხსენოთ, რომ ჩვენს ეროვნულ უმადეს დაწესებულებაზე—პარლამენტზე—ამიერიდან მიანიც აღიშნათოს ეროვნული დროშა. საბჭო იწონებს წინადადებას კანონ-პროექტი მიღებულია.

ეროვნულ უმცირესობათა წარსომადგენლობა ეროვნულ საბჭოში.

შ. მიქელაძე. პაროკლსავე დღეს, საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტის გამოცხადებისა, ეროვნულმა საბჭომ, თავის აქტის მეშვენიერებით აღიწინა:

* იხ. „სახალსო სამსახური“ № 326.

შევსებულ იქმნეს საქართველოს ეროვნული საბჭო ჩვენს სახელმწიფო ფარგლებში მცხოვრებ ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენლებით. ასეთი წარმომადგენლები მათი მოსახლეობის პროპორციის რაოდენობის მიხედვით და მათი ეროვნული საბჭოებიდან, ან სხვა ამგვარ დაწესებულებათაგან უნდა ყოფილიყვნენ მოწვეულნი. მაგრამ ამ დღეების განხორციელება შეუძლებელი იყო იმ დრომდის, სანამ ეროვნული საბჭო არ მიიღებდა საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქეობის კანონს, ვინაიდან ყოველ წარმომადგენელი იქნებოდა, რომ საქართველოს ეროვნულ საბჭოს წევრად გამხდარიყო ისეთი პირი, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქედ არ იქნებოდა.

ამ ენად, როდესაც უკვე მიღებულია საქართველოს მოქალაქეობის კანონი, შესაძლებელია აღნიშნულ დადგენილების სისრულეში მოყვანა.

სამხალხო კომისიამ გამოიანგარიშა ფაქტობრივად მოქალაქეობის კანონის ტერიტორიაზე მცხოვრებ სხვა და სხვა ვიზიტის, მაგრამ ამ გამოანგარიშების დროს მხედველობაში მიიღო მხოლოდ მკვიდრი მცხოვრებნი და არა დროებით ჩამოსვლენი. მხედველობაში იქმნა მიღებული არაფერი ისეთი, რომ ზოგ ერთა წარმომადგენელთა სოფლები საგვებთა იყარნენ და სხვაგან გადასახლდნენ. ექვს გარეშა, ეს სტატისტიკური ცნობები სწორედ არ არის, მაგრამ დაახლოებით მაინც წარმომადგენელ ამ ერთა მოსახლეობის სახეს საქართველოში. ამ ცნობების მიხედვით საქართველოს ტერიტორიაზე სალომენ: სომხები 200,000 ცოტა მეტი. თათრები — 80,000, ოსები — 45,000, აფხაზები — 60,000, რუსები — 45,000, ქართველი ისრაელები — 40,000-მდე, ებრაელები — 7,000-მდე, ბერძენები — 25,000, გერმანელები — 5,000.

წარმომადგენელთა განაწილების დროს სამხალხო კომისიამ გადაწყვიტა, სულ პატარა ეროვნულ უმცირესობასაც მიაკუთვნოს ერთი ან მანამდე, რათა საქართველოს ეროვნულ საბჭოში ყოველ ჩვენს ტერიტორიაზე მოსახლე ერს ჰქონდეს თავისი წარმომადგენელი.

ამისდა მიხედვით ჩვენს ეროვნულ საბჭოში საქართველოს მცხოვრებ ეროვნულ უმცირესობათ მიეკუთვნებათ შემდეგი რიცხვი წარმომადგენლობისა: სომხები 10, აფხაზებისა და სამურზაყანოს 5, თათრები 4, რუსები 2, ოსები 2, ქართველი ისრაელები 2, ებრაელები 1, ბერძენები 1, გერმანელები 1. სულ 25.

იმის შესახებ, თუ რომელ დაწესებულებებიდან უნდა იქმნენ მოწვეულნი ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენლები, სამხალხო კომისია იმ აზრისა არის, რომ ასეთ დაწესებულებად უნდა ჩაითვალოს ამ ერთა ეროვნული საბჭოები, მაგრამ ისეთი საბჭოები კი, რომელნიც საქართველოს მოქალაქეობისაზე უსდგებიან და თავის მოქმედების ასპარეზი საქართველოს ტერიტორიაზე აქვთ შემოფარგლული. ხოლო თუ ასეთი საბჭო რომელიმე ერს არა ჰყავს იმ შეზღუდვაში წარმომადგენლების გამოწვევის უფლება უნდა მიეცეთ ასეთ ერის წევრებს, არჩევით საქართველოს ტერიტორიაზე სხვა და სხვა დემოკრატიულ დაწესებულებებში.

ამ საკითხზე ეროვნულ საბჭოს სამხალხო კომისიამ კამათი იყო, მაგრამ ჩვენ ვიცით, თუ როგორ გადაწყდა. ერთის მხის უმცირესობით გადაწყვეტილი კანონი სავალდებულო არ არის ყველასათვის სანამ ამ კანონის საფუძველი ზემო სტატისტიკაზეა დამყარებული. თქვენ არ მოგებოვებათ ნამდვილი სტატისტიკური ცნობები იმის შესახებ, რომ საქართველოს მოსახლეობის 23 პროცენტი უცხო ერებისაგან უსდგება. ამიტომ გვაფიქრებს, უცხო ერებს ამდენი წარმომადგენლის ადგილი ერგებოდეთ, როგორც კანონშია აღნიშნული. მართალია საქართველო, ყველა ერს თავისი წარმომადგენელი ჰყავდეს ჩვენს პარლამენტში, მაგრამ არ შეიძლება ყველას ეს ადგილი თანადად განსაზღვროს არ მიეცეთ. თქვენგან მიღებული კანონი მოქალაქეობის შესახებ, გერმანიად არ არის გამოაკვეთილი და დამტკიცებული ჩვენ უცხოინ ჩვენს ქვეყნად აღმოცენდა და ვცდებით, იხილოთ როგორც 1914 წელს ჩვენს ტერიტორიის იტყვენ მიწერილნი, მაგრამ ისინი, როგორც მტერი სახელმწიფოს წარმომადგენელი, გვებრძვიან და არა გვცნობენ, რასაც შედეგად ჩვენს სხვა და სხვა კუთხეებში აჯანყება და უწყობა მოჰყვა და მიიღვეს მასსადავად.

როგორ შეიძლება ეროვნულმა საბჭომ ასეთ უმცირესობათა წარმომადგენლებიც შემოიყვანოს აქ და თავის საიდუმლონი და შინაური საქმეები გაუხიაროს? ჩვენ რეგისტრაცია გერმანიის მოგვიხდენია და უცხო ერის წარმომადგენელს ჩვენთვის თავის ვინაობა არ უთქვამს, მათთან გასაცნობად მაშინ მივდივართ, როცა ან ჯარში გავიწვევთ, ან გადასახადს დაგვდებთ. გარდა ამ მოსაზრებათა, სომხებს ორი წარმომადგენელი უკვე ჰყავთ რომელიც სოციალ-დემოკრატების ფრაქციაში სხედან. მე მინდა გამოვარკვიო, ეს ორი წარმომადგენელი იმ ათში შევა თუ ასევე დარჩება? მაშინ სომხებს თორმეტი წარმომადგენელი უნდა ჰყავდეთ ჩვენს საბჭოში. ოსებს ყალბი სტატისტიკის წყალობით თოხნი წარმომადგენელი ერგებათ, იმ ოსებს რომელთაც მსურთ საქართველოში თავიანთ ისეთი შექმნან. ამიტომ ამ საკითხის გადაწყვეტა, ჩვენში მყოფ უცხო ეროვნებათა ყოველდღობაზე შემოწმებამდე დიდი შეცდომა იქნებოდა.

დ. იონიაშვილი. (ს. დ.) სოციალ-დემოკრატების ფრაქცია მოუთმენლად ელოდა ამ საკითხის შესახებ პროექტის გამოკვეთებას. მე ამის გამო სიტყვას არ გავაგრძელებ, ვიტყვი მხოლოდ, რომ ის სახელმწიფო, ვინც სხვებს ანგარიშს არ უწევდნენ და ნაციონალისტურ პოლიტიკას აწარმოებდნენ, თვითონვე გახდნენ მსხვერპლი თავიანთ ბნელი პოლიტიკისა. შორს არ არის წასვლა საქართველოსთვის რუსეთის ბედი.

თვით ევროპის სახელმწიფოთა მთავრობებიც გვაფრთხილებს ერთ ტერიტორიაზე მოსახლე ერთა საკითხის ჯეროვან გადაჭრას. ამიტომ ჩვენს ფრაქციაში არამც თუ მხარს დაუჭერს, მთელს თავის არსებით წინააღმდეგობა ექვება ნაციონალისტურ პოლიტიკას. ქართველი ერი არასოდეს მიაგვრელის როლში არ გამოვლენა და ყველასთან მუდამ კეთილშობილური განწყობილება და სურვილი ჰქონდა ტრადიციად. რ. გაბაშვილის გამოსვლის შემდეგ კი ცოტა არ იყოს მშვიდ მეპარება. მაგრამ სახელმწიფო ის არის, რომ გაბაშვილი ვერ ჩაითვლება ქართველი ერის წარმომადგენლად. გაბაშვილი ამბობს: მართალია, მოსაწონია პრინციპი, ეროვნულ საბჭოში მივიწვიოთ უმცირესობათა წარმომადგენლები, მაგრამ ეს პრინციპი არ გვაფიქრებს, ახლავს და უშეძლებლად მოვიწვიოთ. საკვრაველია. ჩვენ პრინციპი ისე გვესმის, რომ ეს პრინციპი ვალდებულებით ნაღდება. გაბაშვილისთვის კი ეს სავალდებულო არა ყოფილა. მეორე დებულება გაბაშვილისა ის არის, რომ საბჭოში წარმომადგენელთა მოწვევა მეცნიერულ სტატისტიკით არ არის. მაგრამ გვითხვით, თქვენ როგორა ბრძანდებით მოწვეული ბ. გაბაშვილი? საზოგადოდ, როცა იწყებენ ოასმე, უყოფილი უნდა წარმოადგინონ. გაბაშვილი კი შეუძლიან მხოლოდ დაიწუნოს. რაც შეეხება სტატისტიკა სწორედ არ არის შედგენილი, მაგრამ, თუ ამ სტატისტიკის შემდეგ ჩვენ ერთგვარის წესითა ვართ აქ მოწვეული, ეს წესი ყველასთვის სავალდებულოა და ერთნაირ საზომად უნდა გამოვიყენოთ. აქ ჩვენს ფრაქციაში ორი სომეხი ანხანავია, გაბაშვილი ის აზრი გაატარა, რომ ისინიც გავიდნენ. თუ ასეა, ჯერ გაბაშვილი უნდა წავიკეთოთ და თვითონ ინებოს განსვლა. მე საქართველოში მინახია ეს საკითხი დაუყოვნებლო გადაიჭრას რადგან, საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების პირველ დღეებზე დავპირდით ჩვენს სახელმწიფოში მოსახლე ეროვნებებს უფლება და თავისუფლების მინიჭებას. ჩვენ მოგვებრდა კომისიებში მუშაობა და ლაპარაკი ამ საკითხის შესახებ — დროა განხორციელებასაც შეუდგეთ. ჩვენში ეროვნული საკითხი აქამდე უნდა გადაჭრილიყო, რომ გაბაშვილის მსგავსად არე-დარევა არ შექმნიდეთ ჩვენს სახელმწიფოებრივ ოჯახში. სოციალ-დემოკრატების ფრაქციის სახელით მოვითხოვ, დაუყოვნებლივ, განხორციელდეს კანონ პროექტი.

ომის დაეგევი

დასავლეთის ფრონტი
ბერლინი 9-7. კონკრეტული რუკების ლაშქარი. იპრს იქით ბავარილებმა 100-ზე მეტი ტყვე წამოიყვანეს. იპრის სამხრეთით ინგლისელების იერიშები მოვიგერიეთ ბრძოლის ფრონტებზე გაცხარებული ბრძოლა იყო ქვეითა ჯარებს შორის. ჩვენს პოზიციების წინა პლაცტზე ჩვენებმა მტერი ბრძოლაში ჩაითრიეს ლერონტ-ლონგაგენის ხა-

ზით. აქ მტერი დადად დაზიანდა ჩვენმა მფრინავებმა ბრწყინვალედ მიიტანეს იერიში მტრის ჯარებზე, სიმაზე გადასვლას რომ აპირებდნენ ბრიკსა და სად. კრისტანს. სიმახა და უახაზე მტერი ეამზე და შოინზე გაემართა და ობინი-ლიტკე-პომონს ხაზით შეებრძოლა ჩვენს არტილერიას. უახსა და ეს შუა მოწინავე რაზმებს შორის შეტაკებულა. ვოქსალიონთან მტრის იერიშები ორივე მხრით მოვიგერიეთ.

გერმანელ კონკრეტის ლაშქარ. ველის აღმოსავლეთით მტერთან ბრძოლა გვაქვს ფსიმის ჩრდილო-აღმოსავლეთით მტრმა იერიშები განახლა ჩვენს ვაგოვკეთ.

ბერლინი 9-7. საღამოს ცნობა. პერი-კამბრეს გზის ორივე მხრივ ჩვენი ახალი პოზიციების წინ ჩვენი არტილერიის იბრძვის. ენსა და ელეტს შუა ბრძოლა.

ბერლინი 9-7. ვიფელის კომუნიკაციის მთელი დღის განმავლობაში ფრანგები შეტევას განაგრძობდნენ და სიმახს ფრონტზე 7-8 კილომეტრის სიღრმეზე შეიჭრნენ. . . . (გამორკვეულია).

ცხარე ბრძოლა შემდეგ სად. სიმონთან. (გამორკვეულია) (გერმანელებმა) ფრანგების ხელში დასტოვეს ეგომონის მასალი საწყობები. ელეტის ფრონტზე და ელეტსა და ენს შუა თითქმის არავითარო ცვლილება მოხდა არა ჩრდილოეთით ვოქსალიონთან ფრანგები წინ მოიწვევენ აქ მათ მოვიგერიეს გერმანელები 2 დღით კონტრ იერიში ლაფოს სამხრეთით.

იტალიის ფრონტი

მინა 9-7. აზიავოსთან ფრანგებისა და იტალიელების შეტევა საარტილერიო ბრძოლაში შეტაკებულა. მტერი პირველ ხაზში შემდეგია მონტე-სოხომოლის აღმოსავლეთით: ჩვენ იგი გავდევნეთ კოლ-ლე-ორსოს მახლობლად ჩვენი ნაწილები თავს დაესხნენ მტრის ფარულ რაზმს: ეს შეტევა ბრწყინვალედ დამთავრდა.

ალბანიის ფრონტზე საგულსხმო არაფერი მოხდარა.

პალესტინის ფრონტი

სტამბოლი 9-7. ზღვის სანაპიროთი ჩვენმა მხვერავებმა რამდენიმე კაცი დატყვევეს. ჩვენს მარცხენა ფრთით მტრის კავალერიას შეუტეეთ. იორდანეს აღმოსავლეთით კომრე-ფენდის სამხრეთით მტრის ცხენოსან პოლკი დაეხრით. მეორე პოლკი, ჩვენი პოზიციებისაკენ რომ გამოემართა ცეცხლის საშუალებით იქმნა ვიოეკილი. ბრძოლის ადგილას მტერმა 70 მოკლული დასტოვა. რამდენიმე ცხენოსანი დავატყვევეთ, ხელთ ვივდეთ აგრეთვე უამრავი იარაღი და ცხენი, თავის დაგვლების შესრულების შემდეგ ჩვენი ჯარი ბრძანებისაებრ თავის სადგომზე დაბრუნდა, დანარჩენ ფრონტზე მხოლოდ უმნიშვნელო საარტილერიო სროლა სწარმოებს ორივე მხრით. ვექს-ბალ-ბენ-ჯარკუნის ხაზით მტრის მხვერავთა ნაწილები ვაგრეკეთ, ფრონტის სხვა ადგილებში საგულსხმო არაფერი მოხდა.

დასავლეთის ფრონტი

ბერლინი 9-8. ქვეითა ჯარი დაბრუნდა ბელგიის ხაზებიდან ნორკესის აღმოსავლეთით და თან ტყვეები მოიყვანა არმანტერის ჩრდილოეთით ინგლისელებმა იერიში განახლეს: ჩვენი იერიშები მოვიგერიეთ. ბრძოლის ფრონტზე ახალ პოზიციებზე გავამგრდით. პესონ-კამბრეს გზით საშხრეთით მტერი ჩვენს ხაზებთან მოახლოვებას სცდილობდა, მაგრამ ჩვენმა ჯარმა ბრძოლაში ჩაითრია ის. მტერმა ბრძოლა არ მიიღო, რადგან თავის მოწინააღმდეგის ძალებს ვერ გაუძლებდა. იმავე დღეს, საღამოთი გონზოაუზ-ენში-ტემლეს ხაზის დასავლეთით. . . . (გამორკვეულია) იერიშები მოვიგერიეთ. მტერთან ბრძოლა გვაქვს ვერმო-სიმონის ხაზით და ვროზის არხთან. ენის ჩრდილოეთით საარტილერიო ბრძოლა გაცხოველდა. პრემონტ-ბრანკურის დასავლეთით მტრის ნაწილობრივ იერიშები უწყაფოდ ჩატარდა, ელეტის სამხრეთით მტერი ჩვენს ახალ ხაზებისკენ მოიწვეს, ვოქსალიონის აღმოსავლეთით რომ არის, ჩვენ მოვიგერიეთ იერიშები, მტრის რომ განუწყვეტელი მოქმედება საღამომდე ვოქსალიონისა და ველის დასავლეთ მიდამოებს შუა, ენსა და ველსა შუა ბრძოლა შეწყდა.

ბერლინი 9-8. საღამოს ცნობა. ფრონტებიდან ახალი ცნობები არ მოსულა.

ბერლინი 9-8. გერმანიის ჯარი ყველგან თავის ახალ პოზიციებზე სდგას ამ როვად ფრანგებსა და ინგლისელებს მთელი ერთი თვე დასჯირდათ იმისათვის რომ დიდი ზარალისა უზომო სისხლის დღრის შემდეგ კვლავ აელოთ ის ადგილები, რომელთაც გერმანელებმა მასში ასე ადვილად იგდეს ხელი. ჩვენ ძალიან მწყობრად ვიხედვით ისე, რომ მტერი ვერ აწინგვდა: სურსათი, ამუნიცია, საომარი მასალა, რაც კი ღირებულებას წარმოადგენდა, თავის დროზე გამოვიტანეთ. ჩვენ დავიხიეთ ისეთ ახალ ადგილებში, სადაც ყოველგვარი საქართველოს მასალა დაგვეხდა ინგლისელები და ფრანგები კი სიკვდილისა და რღვევის ადგილებში მოხედნენ: თხრისებრი აფეთქებულა, შენობები გზებზე და რკინიგზებზე. განადგურებულია აგრეთვე დანგრეული ადგილები. განადგურებულია აგრეთვე დანგრეული ადგილები. განადგურებულია აგრეთვე დანგრეული ადგილები.

ბერლინი 9-8. (სევესტოპოლის რადიო სადგურებიდან) ინგლისისა და ჩრდილოეთ საფრანგეთის სანაპიროებთან ჩვენ წყალქვეშა ნავებმა დაიღუპეს მტრის გემები, სულ 18.000 ტონისა სიდიდისა.

ბერლინი 9-8. (სევესტოპოლის რადიო სადგურებიდან) ინგლისისა და ჩრდილოეთ საფრანგეთის სანაპიროებთან ჩვენ წყალქვეშა ნავებმა დაიღუპეს მტრის გემები, სულ 18.000 ტონისა სიდიდისა.

უსუსუსი

დონდონი. 9-5. რიეტის სააგენტო იუწყება, რომ მთავრობამ დაატუსაღა მოლშევიკების წარმომადგენელი ლონდონში ლიტვინოვი. იგი დატუსაღებული იქნება იმ დრომე, ვიდრე განათავსდებულა არ იქნება ბრიტანიის ყველა წარმომადგენელი და ინგლისში დაბრუნდებულა.

დონდონი. 9-6. (ბერლინის რადიოსადგურიდან). სადმიწარლოს ცნობით, შეერთებულ სამეფოში ავგისტოს განმავლობაში სულ 12,675 ტონის გემები იქმნა ჩაშვებული იმ დროს, როდესაც ივლისის განმავლობაში 141,948 ტონისა იყო. 12 თვის განმავლობაში სულ ჩაშვებულია გემები . . . 512,460 ტონისა. სავაჭრო გემთა მიმოსვლის მთავარი კონტროლერი სწერს, ტონაჟის შემცირება აისინება მუშების ავადმყოფობით ინფლუენციით და აგრეთვე იმით, რომ დასავლეთის ფრონტის ამებმა შეუძლებელი გახადეს გამოცდილი პირების ყოლა გემების ასაშენებლად. ვოლვის სააგენტო შენიშნავს, რომ მთავრობის განმავლობაში აშენებული გემების ტონაჟი იყო 197,277, ივლისის განმავლობაში 154,159. ამ როვად ტონაჟი თანდათ ეცემა, იმისათვის, რომ ინგლისში მიმავალი წინდაწინ გამოანგარიშებული თეთრ წიგნში 1,5 მილიონ ბრუტო-ტონს, მან ოთხი თვის განმავლობაში 50%-ით უნდა გააძლიეროს მუშაობა ავგისტოსთან შედარებით.

მოსკოვი. 9-6. (ვალაცხელი ბერლინიში ფრანგულად, რუსეთის ელჩის იოფეს სახელზე). ინგლისის საელჩოში დაქერილი პირები მეტად საშიშ შეთქმულების მოთხოვნა ეკუთვნის. ჩიჩერინი, მოსკოვი. 9-6. ბერლინი რუსეთის ელჩის იოფეს. არქანგელსკის მიმართულიებით ოლონგისკის მახლობლად საბჭოთა ჯარმა გაიმარჯვა ინგლისთა რაზმზე, რომელიც 500 კაცისაგან შედგებოდა. ალბატის მიმართულებით საბჭოს ლაშქარმა გაიმარჯვა და აიღო სტარაია ბესლა და ბოლოზე ბატირევი ვოლკის მიმართულებით საბჭოთა ლაშქარმა აიღო სამიღლოვკა, ანალიკა და მიროვკა. ნიკოლავესკის მიმართულებით მტერმა იერიში მოიტანა საბჭოთა ჯარზე: ისინი გარეკლ იქმნენ სვანტეგამდე. თუქისტანში, სამარკანდთან ცხარე ბრძოლა: აქ დაგრავილი არიან ჩეხ-სლოვაკები და თეთრი-გვარდიელები. ჩიჩერინი.

კიევი. 9-6. (მიღებულია ბერლინი-დან) ცარიცინის ფრონტზე ყახაზებმა დაიხიეს; მათ გასწინდეს აგრედვე სამარის ვუბ. ბუგაჩარის რაიონში წითელი ლაშქრის რაზმი განდევნილ იქმნა. დონის მეორე ოლქში ყახაზებმა აიღეს სად. რემონტანია.

ნიკოლავესკი. 9-7. კიევიდან იტყობიანებიდან: ყუბანის ჯართა ატანსა და ყუბანის ოლქის მთავრობას შორის შეთანხმება მოხდა და ბრძანება გაიცა, რომ ჯარში გაიწვიონ 1918 და 1917 წ. წ. გასაწვევი ყახაზები, მათ რიცხვში „ნიოროდცები“ 1918 წლისა.

ბერლინი. 9-7. პეტროგრადის დეპუტათა სააგენტო იუწყება, რომ ენერგიული გამოძიება სწარმოებს იმ შეთქმულებისა, რომელიც ინგლისისა და საფრანგეთის დიპლომატებმა მოაწყვეს. მრავალი საგულსხმო და სენსაციური რამ გამოირკვევა. ინგლისის ცნობილ სახელმწიფო მოღვაწეს მკიდრო კავშირი ჰქონდა რუსეთის უმაღლეს სამღვდლოებასთან: მთავრობის წინააღმდეგ სა-

მოქმედოს ის მილონებს აძლევდა სამღვდლოებას: განზრახული იყო აფეთქების მოწყობა, ხოლო სხვა სხვა სხვა ექსტრემიზმი. ბრესტ-ლიტოვსკის სელსკოვსკის დამატების შესახებ შემდეგ გამოგვიცეს: ესტონდიაში, კურლიანდიაში და ლივონიაში რუსეთის და გერმანიის შეთანხმებით ნაციონალიზაცია უნდა გატარდეს; სხვა დამატებები, რომელიც ამას წინადადებდა რადიოთი იყო გადმოცემული, სიმართლეს არ შეეფერება: ბერლინიში ჩამოვიდა ტალაატ-ბე ბეჰელინი, 9-7. პეტროგრადში ძლიან გახშირდა დასჯა. დიდია აღშფოთება მოკავშირეთა სახელმწიფოების წინააღმდეგ. კიევი. 9-7. ჩინეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტად ხმის უმეტესობით შეშუტჩანგი აირჩიეს.

ახალი ამბავი

რკინის გზის ბილეთები. ვახთა ს. მინისტროს საექსპლუატაციო განყოფილების განკარგულებით ამ მოკლე ხანში დამზადდნენ რკ. გზის ბილეთები. საქართველოს რესპუბლიკის საზღვრებში ბილეთები დაბეჭდილი იქნება კასტულიად. მის საზღვარ-გარედ გადასვლად — რუსულად და ქართულად.

ტყეულის ქვა-ხახვი. მრავალი სხვა და სხვა ნივთიერება ურევია, რომელიც გამოუსადეგარად ჰქონდა მსოფლიოს მთავრობისათვის. ამიტომ მიღებულია ზომები ქვა-ხახვის გასაწმენდა ტყეულშივე საამისო ზავად გახსნიან. ამ საქმისათვის გაიგზავნენ სპეციალისტები-ინჟინერები.

ცენტრალური საპედაგოგო მუშეუმი. განათლების მინისტრმა შუამდგომლობა აღძრა მინისტრთა საბჭოს წინაშე, რათა დამტკიცებულ იქნას ცენტრალური საპედაგოგო მუშეუმი დეპუტეტი და შტატები დაგეგმონ მას კრედიტი 19000 მანეთისა.

ოპერატიული დუქანი სასწავლებელთა. მანგლის ახლად გახსნილ გიმნაზიას ნება დაერთო, გახსნას კოოპერატიული დუქანი თავის საკუთრებათა დასაცავად.

ახალი გიმნაზია. პეტროგრადის საარქეოლოგიო ინსტიტუტის წევრი ინგ. მამულევი უმადგომლობს განათლების სამინისტროს წინაშე რათა ნება მიეცეს ტფილისში გახსნას სრულ უფლებიანი გიმნაზია რეალური განყოფილებით, სადაც ქართული ენა სავალდებულო იქნება.

გორის საეროთა არჩევნებში. გაიმარჯვა სოციალისტ-ფედერალისტთა სიამ. არჩევნები მოხდა კვირას, ენკისათვის 8-ს სოციალ-დემოკრატების სიამ 11 მილიონ-389. სოციალისტ-ფედერალისტებისამ 2-478, ნაციონალ-დემოკრატებმა 3-389 და მე-4 ნომრმა დაშნავლებებისამ-288.

ქართული პრაქტიკული კურსები. განათლების სამინისტრომ დ. მ. დუმბაძეს ნება დაართო გახსნას ტფილისში ქართული ენის პრაქტიკული კურსები.

ახალის ოთხ-კლასიანი გიმნაზიის. დირექტორის თანამდებობის აღმასრულებლად დაინიშნა გვერდი მეფარიშვილი.

რუსთა ეროვნული საბჭო. შუამდგომლობს განათლების სამინისტროს წინაშე, რათა ფოთის ქართულ გიმნაზიასთან გახსნას რუსული პარალელური კლასები რუსთა ბავშვებისათვის.

განათლების მინისტრმა წინადადება მისცა ტფილისის ქალთა დეპუტათა საშუალო სასწავლებლების დირექტორებს, დაუყოვნებლივ წარმოადგინონ ნუსხა მათ სასწავლებლების თავისუფალ ადგილებისა.

ბრძოლა ხოლერასთან. სამედიკოს-სასანიტარო განყოფილებამ საქართველოს სხვა და სხვა კუთხეებში ხოლერასთან და სახალთან საბრძოლველად გაგზავნა სანიტარული რაზმები. უკანასკნელ დროს ცნობები მოდის, რომ ხოლერამ და სახალმა იკლო ყველგან. იკლო ბაკურიანშიც, სადაც მრავალი ლტოლვილი იყო ავად.

დანიშნვა. მე-4 გიმნაზიის დირექტორად დაინიშნა მ. ხალიშვილი, ჩაუნკოვის ადგილზე, რომელმაც უარი განაცხადა დირექტორობაზე რადგანაც არა ჰქონდა საქართველოს რესპუბლიკის ქვეყნობადი იყოს.

რაჭა-ლეჩხუმის დამხმარე ხაზოვადობა კვირას, ენკისათვის 8-ს მუშტადის დემოკრატული კლუბში მოხდა რაჭველ-ლეჩხუმელთა კრება. მიზანი კრებისა იყო განხილვა რაჭა-ლეჩხუმის დამხმარე ხაზოვადობის წესდების და გამ-

კომისიის არჩევნები კრების თავმჯდომარეობდა ალ. სვანიძე. წესდების პროექტი და მოხსენება წაიკითხა პრესტ. რაჭველიშვილმა. კამათის შემდეგ წესდება დამტკიცებულ იქნა მცირეობის საკლდეში. დასარულ აირჩიეს გამგეობაში 9 კაცისაგან შემდგარი. არჩეულ იქნა გამგეობაში: ქ. რაჭველიშვილი, ანტ. ფელტრელიძე, დავ. ლომიძე, ალ. სვანიძე, ის. ჭარხალიძე, გ. ჯავახიძე, გ. კვიციანი, ექიმი დ. ახვლედიანი და გედ. სვანიძე, სარევიზო კომისიაში: მალ. ტოროშელიძე, გ. გორდუნიანი და იაკ. სირაძე.

პირველი კრება ახლად არჩეულ გამგეობის დანიშნულია დღეს, საღამოს სწორედ 7 ს. „ახალსოფლის“ რედაქციაში.

დაჯილდოვება. სამხედრო მინისტრმა დააჯილდოვა სახალხო გმირ-ლეონი წმ. გიორგის ჯვარით მეორე ხარისხისა 5 კაცი; მეოთხე ხარისხით 72 კაცი, მათ შორის მოწყალეების და გმირ ლეონტიანის, წმ. გიორგის მედალით მეოთხე ხარისხისა 37 კაცი მათ შორის მოწყალეების და თამარ სამხაროძე.

საშუალო სკოლის მასწავლებელთა თვის პურსების ხელშეწყობის კომისიის წევრებისა და ახვეჯ კურსების ლექტორთა ნენქნისთვის 5-ს მომხდარ შეერთებულ კრების დადგენილების თანახმად სამშაბათს, ენქენისთვის 13-ს, საღამოს 6 საათზე (ახ. დრ.) კადეტთა კორპუსის შენობაში დანიშნულია საშუალო და დაბალ სკოლის მასწავლებელთათვის კურსების მმენქნელთა შეერთებული კრება. ვახოტე ტფილისის მასწავლებელთა დაქსრონ აღნიშნულ კრების სავანა—სამეცნიერო დარგების მიხედვით დროგამოშვებით მასწავლებელთა ყრილობის მოწყობა. ცალკე მისაწყვეტი ბარათები არავის გავგზავნება.

საქართველოს საზღვაო საქმეები. ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის სამინისტრო ახადებდა შემდეგს: რადგან ამ ახლო ხანში, საქართველოს რესპუბლიკის განკარგულებაში იქნება საკმაო რიცხვი სავაჭრო გემებისა, აუცილებლად საჭიროა წინასწარად შედგება და გაწვრთნა საკმაო მეზღვაურთა რიცხვისა. ამიტომ ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის სამინისტრო იწყებს შტატს ვაჭრებზე დარჩენილ ქართველ ოფიცრებს და განსაკუთრებით მათ ვინც გაცნობილია საზღვაო საქმეს, ან ვისაც ომამდე სავაჭრო ფლოტში უმსახურია და აგრეთვე იმ აფიცრებს, ვისაც საზღვაო საქმისკენ გული მიუწყვეს.

ექ. ილ. ანდრონიკაშვილის გარდაცვალება. სექტემბრის 9-ს ხან მოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა ჩვენი პარტიული ანხანავი ექ. ილია ანდრონიკაშვილი, პანაშვიდი დღეს, დღის 11 ს ქვაშუეთის ეკლესიაში, დაკრძალვა მოხდება ხვალ.

ალ. ერისთავის დაჭრა. შაბათს, სექტემბრის 7, ქართულ კლუბის დარბაზში საღამოს 10 საათზე კლუბის ორ წევრს პოდ. დ. მიქელაძეს და ქ. თულაშვილს მოუვიდათ ლაპარაკი პირად ნიდაგზე. ლაპარაკი იმდენად გამწვავდა, რომ მიქელაძემ გაიწია თულაშვილისკენ, ამ უკანასკნელმა ამოიღო რევოლვერი და გააფრთხილა, არ მიახლოვებულიყო. რადგანაც მის წინადადებას ყურადღება არ მიაქციეს. ატეხილ სროლაში უტახებდად დაიჭრა გულში ალ. დავ. ერისთავი. მის სიტუცტებს ჯერჯერობით საფრთხე არ მოელოს.

მანუფაქტურა. გერმანიის სამხედრო მისია ყოველ ღონისძიებას ხმარობს საქართველოში სამანუფაქტურო საქონელი შემოიტანოს.

ერ.-დემოკრატების პარტიის გავლენა. ეროვ.-დემოკრატიულ პარტიაში არსებული შინაურმა უთანხმოებამ პარტია გაყოფა შუაზე, ერთი ნაწილი გავ. (საქართველოს) გარემო იყრის თავს (ბურჟუაზიული) მთავრ ნაწილი (თავდაზნაურული) ამ დღებში გამოსცემს ყოველკვირულ ჟურნალს „ქალღმ.“ (შ. რ.).

გვაში. ალექსანდრეს ეკლესიასთან ნახეს მღვდ. კედელის გვამი როგორც გამორჩევა მას გული გასკდომაში.

ქურდობა. ჯარის კაცთა ბაზარზე ა. ლომიძეს ჯიბიდან ამოაცალეს 3,073 მ. ბრიტანული მეთაპრო ქურდი, რომელიც ტრეტიაკოვი აღმოჩნდა.

უკანასკნელ დღებში ქართულ კლუბის საწყობიდან მოიპარეს სანთელი ქურდები შოიპარეს. ისინი გამოდგნენ კლუბის მოსამსახურენი მოგვლამ და ცინცაქა.

ტრიფონ ჯაფარიძის მკვლელობა. თანხმად შინაგან საქმეთა მინისტრის

შეითხვისა ტრ. ჯაფარიძის მკვლელობის შესახებ კომისარიატის ბინაზე ხაშურის სარაიონო კომისარიატის ჩანჩალამ ატუბონებენ დეპუტის მინისტრს შემდეგ: ტრიფ. ჯაფარიძე მოკლეს კომისარიატის ეზოს კარებში ავგისტის 26. მკვლელის 2 ამხანაგი გორის ციხეში მკვლელი მიიძალა. ეს ამბავი დეპუტის ცნობა სამხარო კომსარს. გამოწვეულ იქნა გამომძიებელი, რომელიც წარმოადგენდა ყოველფე კანონიერ ფორმალურ მხარეებს. მე გავცემ პასუხს გაზეთში იქ მოთავსებულ ცნობათა გამო.

გაკვეთილების განაწილება. განათლების სამინისტრომ განაწილა ვაკეეთილების სახელმწიფო საშუალო სასწავლებლებში შემდეგ ნაირად: ქართული ენა კვირაში 24, რუსული 25, გერმანული 26, ფრანგული 17, ლათინური 17, ფილოსოფიის პროპედევტიკა 2, საქართველოს ისტორია 10, საზოგადო ისტორია 17, გეოგრაფია 17, ბუნების მეტყველება 10, სტრუა 5, გეოგრაფია 24, პირველ კლასში კვირაში უნდა იყოს 24 გაკვეთილი, მეორეში 23, მესამეში 22, მეოთხეში 21, მეხუთეში 20, მეექვსეში 20, მეშვიდეში 20 და მერვეში 20.

ცნობა გ. ჭუბაბოიას შესახებ. ბათიმიდან ესაღ-ფაზა იტუბონება დეპუტის: ყველა ქართველი ტყვე, რომელიც ოსმალეთში ხსოყდებოდა, დაებრუნეთ. თუ მათში არ აღმოჩნდა ქუთაისის გიმნაზიის მასწავლებელი გ. ჭუბაბოია, ალბად იგი სამეგრელო განხარა იმ ბრძოლის, რომელშიც მონაწილეობას იღებდა.

დანიშნაი სასწავლებლებში. განათლების მინისტრის განკარგულებით დანიშნენ ტფილისის კალთა პირველ გიმნაზიის დირექტორად ნოე კ ცინცაქა, ტფ. კალთა მესამე გიმნაზიის დირექტორად ემბა ალ. ქოროშვილი, ტფ. ვაჟთა მეხუთე გიმნაზიის დირექტორად — ილ. ალ. ჯიშკარიანი, ტფ. ვაჟთა მეოთხე გიმნაზიის დირექტორად — მიხ. ყარ. ზაბალიშვილი, ტფილისის აუ მესამე გიმნაზიის შტატის მასწავლებელთა ვას. ანტ. ჩალენიკოვი, იმავე გიმნაზიის მასწავლებლად ი. ი. სვატოში, კალთა მესამე გიმნაზიის დირექტორად ბოგოთაილენკი იმავე გიმნაზიის შტატის მასწავლებლად.

საბ. სოხ. - შა ს რკვ. პარტიაში

სტუდენტთა კრება. დღეს, საღამოს 6 საათზე პარტიულ საკრებულოს დარბაზში დანიშნულია სოხ. ფე. სტუდენტთა საერთო კრება წაკითხულქნება მოხსენებები „მომენტი და ტაქტიკა“ და „ზარაბული საკითხი“ მოხსენების შემდეგ კამათი, დასასრულ საკომინციო დელეგატთა არჩევნები.

ქალთა კრება. დღეს საღამოს 6 საათზე დანიშნულია ახ. ქალთა კრება პარტიულ ბიუროში, ახ. ქალს ვსთხოვ ნუ დაიფიციანებენ.

საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოება

კვირას, სექტემბრის 8-ს, ნახ. დღევლის 1 საათზე ქალაქის საბჭოს დარბაზში მოხდა საქართველოს წითელ ჯვრის საზოგადოების დამფუძნებელთა კრებას დაესწრო ლიდ-მალხ. საგალოება. იყვნენ მთავრობის დამფუძნებელთა წარმომადგენელნი. პოლიტიკური და საზოგადო ორგანიზაციათა და ს. სრულ 1 საათზე კრებაზე მივიდნენ მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ყორღანი და სამხედრო მინისტრი გრ. გორგაძე კრება გახსნა წითელი ჯვრის საზ. რუმუნებულმა ექ. ზანდუქელმა, რომელმაც სიტყვით მიმართა საზოგადოებას. თავმჯდომარე დაახლებენ ნ. ყორღანი: ვის ყოფილა საჭირო იმ დროს, როდესაც ეროვნული კიდობი ცარიელია და ყოველი ლუკმა პუნი დაკლებს პნიშნავს ჩვენ შენების სარკველში თითო ჭეის დაკლებას. როგორც ათასგვარ საშუალებას ხმარობენ მთავრობა თუ საზოგადო დაწესებულებანი, რომ თითო, ვაგონი ჭირაზულ მოაგროვონ სადმე, ჩვენ ათი ათასობი გარდმობევილი ვუხსნივთ გზას ჩვენს ცეცხანში და ამითი საწინააღმდეგობაში ვვადებთ, როგორც ჩვენ თავს ე თვით იმათი.

სამთა-ათ მილიონიანი გერმანია, რომელ ჩვენზედ ბევრით მაძღარა დასაქმო უნდა მოეპოვება შემდეგისათვის, ეს კაცის მოწყვეტასაც ათასობიანი რაობის, რომ ამითი ერთი ლუკითა არ შეამციროს თავიანთი საწოვავა, ღვან იცის, რა საწინელი შედეგები უნეს სიმშვილს და გაჭირვებას სახელგის არსებობისათვის.

ნებელიც მხურვალე ტაშით დააჯილდოვა. შემდეგ კრებას მოხსენდა მთავრობის მიერ დამტკიცებული წესდება. საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოების მთავარ რუმუნებულს მთავრობა ნიშნავს და მჭიდრო კავშირი მყარდება. მთავრობასა და საზოგადოებას შორის საზოგადოების საქმეებს მართავს კრების მიერ არჩეული გამგეობა (9 დან 13 წევრამდე) და სარევიზო კომისია (3 კაცისაგან).

კრებაზე წაკითხეს ნისალმების დეპუტები რუსეთის წითელი ჯვრის საზოგადოების მთავარი რუმუნებულის ლ. გოლუბოვიცის, პროფ. შიროკოგორის, ვ. არლუთინსკი - დოლოგორუკის და სხვა. ნისალმებით მომართავს კრებას ქართველ ექიმთა საზოგადოების სახელით ერ. მაღალაშვილი, ქართულ სახელმწიფოელ საზოგადოების სახელით მ. მაჩაბელი და სხვა. კრების თავმჯდომარემ დასასრულ აღნიშნა, რა დიდი სარგებლის მოტანა შეუძლიან სამწინობლასათვის წითელი ჯვრის საზოგადოებას და უსურვა მას ენერგიული მუშაობა.

კრებაზე კამათი გამოიწვია სასყიდლიან თანამდებობის აღდგენა. ნ. თავდგირიძე წინააღმდეგი იყო რომ ბუნ-პალტრესა და სხვა თანამდებობის პირებს სარგო მიეცესთ. ექიმები ელიაშვილი, მაჩაბელი და ტოროშელიძე ამის წინააღმდეგი არიან და მოითხოვენ, რომ თანამდებობის აღმსრულებელთ სარგო მიეცესთ. ამის შესახებ თავმჯდომარე აქვეყნებს წესდების ერთ მუხლს, სადაც ნათქვამია, რომ გამგეობას უფლება აქვს საჭიროებისადა მიხედვით სარგო დანიშნოს განსაზღვრულ შრომისათვის.

კამათი სწყდება და კრება ირჩევს გამგეობასა და სარევიზო კომისიის წევრებს-

კ მ ა რ ა

ბევრ საჭირობოტო საკითხებზედ იწყება გაზეთებში სხვა და სხვა გულ-შემატევიართაგან, მაგრამ მათი ანგარიშის გამწვევი და ყურადღების მიქმევი თითქმის არავინ არის ხოლმე, და მათი გულწრფელი ჩივილი, ანუ გზის ჩვენება, არცა ხმად მლიღიდებოდა უდაბნოსა შიგან. ეს მაინცა და მაინც არ იმთავლება სასარგებლო მოვლენად, რადგან ასეთი ყურის მოყოლებით ისეთ საკითხებზედ, რაც ქართველი ერის არსებობასთან მიქიდოდ არის ჩაქსოვილი, გულს უტეხს იმ პირთ, ვინც დანეტრეფებულა ჩვენი ქვეყნის ბედ-იღბალში და ჭგონია თავისის ხმის ამოღებით მცირეოდენ სარგებელს მაინც მოუტანს თავის ერს.

ნამდვილად, ყოველ ქვეყნის ბატონ პატრონად ითვლება მთავრობა და ყველა ის საკითხი, რაც შეეხება საერთოდ მთელ ხალხს, ძალა-უნებურად უნდა აინტერესებდეს მთავრობას.

ყველაზედ ფხიზელ და სასარგებლო მთავრობად კი ითვლება იგი, რომელიც რაც შეიძლება ბევრად უფლებს ყურის საზოგადოების ხმას და სცდილობს ღირსეულად აულოს ალლო ყოველ მის პირ-ვაჩამს. აი, მაგალითად მე მინდა ხმა ამოვიღო გარდმობევილ სომეხთა შესახებ, არა იმიტომ, რომ ცარიელის თქმით მივიკლავ ეჩინი, არამედ—საკმაო ყურადღება მიაქციონ ან მთავრობამ, ან ეროვნულმა საბჭომ და გაითავალისწინონ ის საფრთხე მთელის ერის ცხოვრებისათვის რაც შედეგობა ხდება ხოლმე ჩვეულებრივი დაუღვევრობისა და დროზედ უშურო-დღებობის გამო.

ახალს არასფერს არ გამცნობთ, უნდა ესტავა, რომ დღე-შიე ანათებს, მაგრამ სიტყვით მიმართა საზოგადოებას. თავმჯდომარე მკვამრატების მხილება თურმე ბევრისთვის ყოფილა საჭირო.

იმ დროს, როდესაც ეროვნული კიდობი ცარიელია და ყოველი ლუკმა პუნი დაკლებს პნიშნავს ჩვენ შენების სარკველში თითო ჭეის დაკლებას. როგორც ათასგვარ საშუალებას ხმარობენ მთავრობა თუ საზოგადო დაწესებულებანი, რომ თითო, ვაგონი ჭირაზულ მოაგროვონ სადმე, ჩვენ ათი ათასობი გარდმობევილი ვუხსნივთ გზას ჩვენს ცეცხანში და ამითი საწინააღმდეგობაში ვვადებთ, როგორც ჩვენ თავს ე თვით იმათი.

ჩვენი სამზღვრის ბენი კი ფართოდ არის ღია და ვისაც უნდა მობრძანდებ. მობრძანდებიან შვირნი, მწყურვალნი შიშველ-ტიტველნი, ჭუჭუხედ-ჭუჭუხანი. უთვალავნი და უფლავნი და მათ ხელის შემწეულნი კი არავინ არის.

ბევრ ზერულე სათნოების პატრონს შეიძლება გულქვაობათ ეჩვენოს მათი ხელის ცვრა, მაგრამ მათი სიწუშით მიღება უფრო უარესია: ჩვენ ხომ გვაკლდება და გვაკლდება მათი საქმაო სურსათი მაგრამ ვერც ისინი ძღებიან და ერთი ორი კვირის შემდეგ ისევ სიმშვილით იხილებიან.

დღეს მთელ ზემო-ქართლს ქინძველასათი შოსდებიან ეს არსებანი და მათხოვრობით საქმეს უჭირებენ ჩვენ გლეხ კაცობას. ამასთანავე ჭუჭუხის ბუდედ გადაქცეულნი ავრცელებენ ათასგვარ ავადმყოფობას და ისედაც უპატრონო ჩვენ სოფლის სწორედ გვლა ვეჭირვება.

რას აკეთებენ მთავრობის რუმუნებულნი, კომისიები და სხვა მათი მსგავსი, ვინც ყველაზე ხშირად ამპოუბენ სახელწოდებით და არა საქმით, რატომ არ ამცნობენ მთავრობას, რომ ოდესღაც ბუნების ნობათად გადაშლილი ბაქურია-ნის არე-მარე დღეს საზღაბროდ გაობრებულ მიდამოს წარმოადგენს. გადმოხვეწილთა საქონელმა ერთიან მოსპო ყოველ-გვარი ნათესი, იგი რომ ერთი ხელის გულის ტოლა ადგილიც კი არ გადაჩრჩნილა. რამდენიმე ათ ვერსზე ერთი მუჭა ბალახი აღარ მოიპოვება საბუნებრივად. ადგილობრივი მცხოვრებლები იძულებულნი არიან ან თვითონაც გაპყიდონ ერთხანად საქონელი, ან თუ მოუპოვებიან ბარად ვინმე ნაცნობი იქ შეაკვდონ.

თვითონაც დამწეულნი და გაჭირვებულნი ეხლა დადიან და რის ვაი-ვაგლახით თითო ფუთობით შოულობენ რამე საკვებს.

ახლა ამას დაურთეთ ის სხვა და სხვა ავადმყოფობა, რაც გაავრცელეს ამ ხალხში. წრეულს პირველად ხოლერა განდა ბაქურიათა, ხაშურსა და სურამში. ახლა ეს უქნაური ციებ-ცხელება და თავის ტივილი, რომელიც საერთო სენად მოედო ლამის მთელ ქალაქსაქ ბევრი ამბობს, რომ ეს გერმანელების შემოტანილი ავადმყოფობააო. მაგრამ საქმარისთა თვალი გადაავლოთ ლტოლვილთა ჯან-საღობას და მაშინ დარწმუნდებით, ვისი ბრალიც არის მისი გავრცელება. პირდაპირ წამბილწეს მთელი მდინარეები სადაც კი ისინი გაჩნდნენ, რომ მინახავს—რა ჭუჭუხა ჰყრიან შიგა, რასა რეცხავენ. კიდევაც გასაოცარია, რომ ერთიან არ მოვიწყნალებთ.

ბოლოს უნდა შევიფიქროს საქართველოს მთავრობა, პირველ ყოვლისა ქართველებზედ ზრუნვას და თავისი სიტყვის მტკიცედ თქმას და განხორციელებას. უნდა გადასწყვიტონ დაუყოვნებლივ შეაჩერონ, ყოველგვარი გარდმობევილი—ბრბობათა შემოშვება ჩვენს ქვეყანაში და შემდეგ, ვინც უკვე მოიპოვება აქ მათგანაც დაუყოვნებლივ იყვეს გაწმენილი საქართველოს მიწა-წყალი.

სიკეთე გავუწიოთ ისეთ ხალხს ვინც ღირსია ამის და იცის თავის დროზედ საქადრისი დაფასება. ვისაც ენებრება სტუმრობაც და მასპინძლობაც და არა ვისაც უყვარს სტუმრობა და შემდეგ ბატონად გადაქცევა.

ჩვენ გულ-კეთილობის დაფასებას კი არ ვეფლებით იმ ხალხისაგან, რომელთა წინაპრებიც რამდენიმე საუკუნოებით ცხოვრობენ საქართველოში, ჩვენზედ უკეთესად სარგებლობენ ჩვენის ხალხით, და ქვეყნით და მაინც კიდევ მხოლოდ მტრობასა და დგარდლიანობას თუ გრძნობენ ჩვენდამი. სხვა—არასფერსა.

ერთ დარგის სავესებო ჩვენივე ხალხის შემწეობით გასაძლიოდად (ვაჭრობა-მრეწველობა, სასოფლო-მეურნეობა, სახლმადნო საქმე და სხ.)

მაგრამ ამ დარგებშიც საქართველოს ლეზამდე არ უნდა მივვიყვანოს. არც ისე უნუგეზოდ არის ჩვენი საქმე, რომ სულ არ მოგვეპოვებოდეს შესაფერ კოდნით აღმურცილი ძალები. თითო-ორთა მცოდნე, თითო-ორთა დახელოვნებულები, მომზადებულნი პირი თითქმის ყოველ დარგში გვყავს. საქიროა ყველა ამ დაფარულ, დაქსაქსულ ძალების მობილიზაცია, ამოძრავება, საქმეში ჩაბმა.

როგორც მთავრობის, აგრეთვე საზოგადოებრივი დაწესებულებანი უნდა შეეცადნენ შესაძლებელის სისრულით გამოიყენონ ასეთ მცოდნე პირთა ენერჯია და გამოცდილება. ეხლა არც ერთს რომელიმე დარგის მცოდნე არა აქვს უფლება განზე დიდგეს და არ ჩაებნას საერთო სააღმშენებლო მუშაობაში. ვერც ერთი ვერ გაიმართლებს თავს მომავალ თაობათა წინაშე საპატრიო მიზნებით, თუ თავის ხედრი აფერი ან ქვა არ მოიტანა საერთო საკუთხეგლის ასაგებად.

აკი ამოძრავდნენ კიდევ ყველანი, ვისაც უყვარს. და სწამს ჩვენი სამშობლოს მომავალი. დიდი ხნის მიძინებულ შემოქმედებითი ძალა ამოქვეყნდა ავად თუ კარგად მუშაობენ საპარლამენტო კომისიები. ნელის ნაბიჯით, შეიძლება ბევრი შეცდომის დაშვებთაც. მაგრამ მაინც ქმნიან ჯარს, აღმინის ტრაქიას, ფინანსებს და სხ. მუშაობენ კერძო პირნი, მუშაობენ სპეციალური საზოგადოებანი—საქემო, ტენიკური, ხელოვანთა და სხ. ყველა სცდილობს თავის წვლილი შეიტანოს, თავის მზრივ დახმაროს ამა თუ იმ დარგის წესრიგად მოწყობას. მაგრამ ჯერ არსად ისმის ხმა მხოლოდ ჩვენ სოფლის და სასოფლო-მეურნეობის პირთა, თითქმის ამ დარგში ყველა გარკვეული იყოს, ყველაფერი თავის დონეზე იდგეს!

ნუ თუ მართლა მონობისაგან ახლად განთავისუფლებულ მეურნეობის ქვეყანაში არც ერთი საკითხი არ არის გადასაწყვეტი, მოსაწყვრიგებელი სახალხო სასოფლო-მეურნეობიდან?

დაიხატ რომ ბევრი რამ არის გასაკეთებელი, ვაკილებით მეტი ვიდრე სხვა რომელიმე დარგში ნუ დაიფიციებთ რომ ჩვენ სახელმწიფოს საუფუძველი—სოფელია.

სოფლის მეურნეობამ უნდა უზრუნველყოს ჩვენი მრეწველობის განვითარება. სოფლის მეურნეობამ უნდა გამოიზრუნოს ჩვენი ფინანსები როგორც არ უნდა განვითარებოთ მრეწველობა, მთავარ განახიდ საგანდ ჯერ კიდევ დიდხანს იქნება სასოფლო-მეურნეობის ნაწარმოები: სიმინდი, მატყლი, აბრეშუმის პარკი, თამბაქო, თხილი, დედნის ფოთოლი, ხე-ტყე და სხ. სოფელმა უნდა გამოკვეთოს სახელმწიფო (ჯარი და ქალაქები) საკუთარი პურიოთ. სოფელმა უნდა გაოსტუმროს სახელმწიფოს ვალები და მეტის-მეტად გავრდილი ხარჯები გადასახადების შემოტანით. და სხ და სხ. მისიტყვით, მოლოინერდება სოფელი—თომაგარება ჩვენი რესპუბლიკაც, დაცემა სოფელი—დაიღუპება მასთან ერთად ჩვენი დამოუკიდებლობაც!

მაგრამ არა სჩანს რომ ვინმე ზრუნავდეს სოფელზე, მის ჭირვარას უჭირდებოდეს და მის განსაკურნებელ მალომის ექიბედეს. მართლაც და არც ერთი დარგი არ არის აბუზად ჯადებულო ისე, როგორც სასოფლო მეურნეობა და მისი საქირობანი! რით აინხნება ჩვენი საზოგადოების ასეთი უყურადღებობა? ჩვენი გვეგონა, ეს უმთავრესად სასოფლო მეურნეობით დაინტერესებულ და მცოდნე პირთა-აგრონომების დაქსაქსულობით აინხნება. მაშინ, როდესაც საუკეთესო და უმეტესი საქემო ძალები ჩვენ დედა ქალაქში, ჩვენ ცხოვრების გულში, ტფილისში სცხოვრობენ, ექიმთა და ბუნების მეტყველთა საზოგადოებაში იყრიან თავს და ამა თუ იმ საყურადღებო საკითხის გარშემო მუშაობენ (უნივერსიტეტის საქემო ფაკულტეტი, საქემო-სასინიტარო საქმე საქართველოში და სხ.) მაშინ როდესაც სამთა-მადნო, ქიმიკო, შექანიკო, სანიტენიკო და სხ. დარგების მცოდნე-ინჟინერებიც უმთავრესად ტფილისში ან მის ახლო-მახლო ეყვიანთ თავის ჩვეულებრივ სამუშაოს და ახლად დაარსებულ ტენიკურ საზოგადოებას ხელს უწყობენ თავის მონაწილეობით. სასოფლო-მეურნეობის სპეციალისტები, აგრონომები პროფინციამი არიან გადატულელები, ერთი ერთმანეთს დაშორებულნი მართლ-მართო ებრძვიან ჩვენ ცხოვრების უკულობით პირობებს, სოფლის უმეტრებს, მის ჩამორჩენილობას. და რა გასაკვირვებია, რომ ვერც პრესაში, ვერც სპეციალურ საზოგადოებაში საკითხების

დასრულდა, ვერ აჩვენებთ ფართო საზოგადოებას კრებულს ჩვენ სოფლის წევრებსა და ტყვეობებს.

შედეგად საკითხი წამოიყვანა მომენტალური საკითხების კომისიის განხილვაში.

ჩვენ არ შეუძლებელია აქ ყველა ამ საკითხების ჩამოთვლა, საკმარისია მთავარი საკითხების ზოგადი ასეთი საგანზე მივითითოთ.

რეგულაციები იღონებენ ხინს ნანატრი გრობა მოგვცა. დღეს თუ არა ხვალ იგი ოცნების საგანი სინამდვილედ, რეალურად იქცევა.

ყველა ამ სასაღებების გამოყენებით და ადგილობრივ პირობებში ზედ-მიწევნით გათვალისწინებით, უნდა გამოიშვას დისკრიმინაციის პრინციპები რომლებიც შეიქმნა ჩვენმა ნორმა საერთო თვითმართველობაში იხელმძღვანელოს.

სამეცნიერო კრებული „სოფლის მეურნეობის“ -ს საარსებო კომისიისათვის.

1914 წ. აგვისტოში გამოვიდა სამეცნიერო და სამეცნიერო კრებულის „სოფლის მეურნეობის“ -ს საარსებო კომისიის მიერ გამოცემული კრებული.

საარსებო კომისიის, რომელიც უკვე შეუდგა მუშაობას და უკვე ხელთ აქვს ცნობილი ქართველ მეცნიერთა გამოკვლევანი, განზრახული აქვს კრებულის მეორე ნომერიც იმგვარივე ხასიათის იყოს, როგორც პირველი. კრებული დაყოფილი იქნება სამ ნაწილად: ისტორიული, მოთხრობითი და მეცნიერული.

საარსებო კომისიის, რომელიც უკვე შეუდგა მუშაობას და უკვე ხელთ აქვს ცნობილი ქართველ მეცნიერთა გამოკვლევანი, განზრახული აქვს კრებულის მეორე ნომერიც იმგვარივე ხასიათის იყოს, როგორც პირველი.

და საბუნებისმეტყველო ნაწარმოებები, მესამე ნაწილში კი შეგროვილი ბიბლიოგრაფიული ცნობები ამ უკანასკნელ ხანებში გამოცემულ წიგნებისა. კრებულში მოთავსებული იქნება აგრეთვე სურათები და ნახატები.

საარსებო კომისია. P. შ. თანამშრომლებმა და მსურველებმა წერილები და გამოკვლევანი უნდა გამოგზავნონ შემდეგ მისამართით: ქუთაისი ალექსანდრეს ქ. ოცნების წიგნის მიღება „სოფლის მეურნეობის“-ს, ამავე მისამართით ვისაც ავტორებს და გამომცემლებს გამოგზავნიან საბიბლიოგრაფიული თაგანითი ნაწარმოები და გამოცემანი. ყოველ მასალის გამოგზავნა შეიძლება მხოლოდ ამ თვის დამოღვემდე.

პარტია გავი

ამ სიძვირის მორევში, ვინ იცის, ვინ რანაირი ხრიკებს არ ხმარობს უსწორმოდ ფულს მისი მისაღობისთვის სხვა და სხვა ხრიკთა შორის, დღევანდელი კოფა-ეითარების ერთი მეტად დამახასიათებელია. ამ ბოლო დროს მეტად გახშირდა თავდასხმა მოსამსახურე მოხელეებზე, რომლებსაც მონდობილი ჰქონდათ რაშენიზე ათასი მანეთი სახელმწიფო მოდელისა. რომელიმე დაწესებულების კასანზე მანტაისტივი თავდასხმას ახდენენ ფულის გატაცების მიზნით, ათ შემთხვევაში ცხრა შემთხვევა იმის დამატებით, რომ მანტაისტივი მონდობილი ხელმძღვანელობდა ურჩხული ხელი. მაგრამ, როდესაც რომელიმე მოხელეს მინდობილი აქვს რამდენიმე ათასი მანეთი სახელმწიფო ფული და მას მძარცველები თავს ესხმიან, ეს კი ამავე შემთხვევაში საეჭვოა. ასეთი თავდასხმები წინასწარ განზრახვით უნდა ხდებოდეს, ვინაიდან ჯიბე და უბე გამწვანებულ ბროლის სურებს არ წარმოადგენენ, რომ მანეთი ჩაქურდილი ფული ელექტრონის შუქზე გამოჩნდეს და რომელიმე ქუჩის შესახვევზე მანტაისტივის თვალთახედვის ისარს ვერ ასცდეს.

ასეთ შემთხვევაში გაძარცვული მოხელე სასტიკი გამოძიების ქვეშ უნდა იმყოფებოდეს და რანაირადაც არ გაიღვამართლდეს, მინც დასჯილი უნდა იყოს მძარცველთა ზრახვებისგან ფულის გადარჩენის უუნარობისთვის.

პატარა ფელეტონი

პატარა ფელეტონი

თავმჯდომარეობა ი. ბარათაშვილი. გვერდით უბის პრეზიდენტის წევრი ი. თაყაიშვილი. ნ. ჩხეიძის მაგარი, სუფთა საყლო შინ ვერ უპოვინა და ჩვეულებრივით პარლამენტში მოსვლას მორიდებია. დ. ონიანი ფილს დაიწყო სამშაბათი და ი. აბაკელიას კიდევ ბევრი ავადმყოფი სწევია.

საკითხი შეეხება განათლების ორგანიზაციის და მტატების კანონ-პროექტს. მოხსენებელია ნ. ცინცაძე. აი, ამ ტრიბუნლიდან უნდა განვაცხადო, რომ, რადგანაც მე, სახელად ნოე, გვარად ცინცაძე, ვარ მოწვეულ ქორდანია ნისის, რომელიც თავის წერილებში ხშირად ხმარობდა აი-ს, მეც აი, ამიტომ უნდა ვიხმარო აი მასწავლებელი პირველად მოწვევს აიდან ასწავლის და, რადგან ეხლა ირჩევა სწავლების სამინისტროს ორგანიზაციის საკითხი და მეც, აი, ამიტომ უნდა დავიწყო აი-დან და აი, ბატონებო, მე მოგახსენეთ, რომ წინა სხდომაზე საბჭოს წევრის ა. ჯაჯანიშვილის გამოხატვა მე არ მესმის და აი, ამიტომ, აი ეს მისი გამოხატვა ჩემთვის გაუგებარია. აი, ის დეცენტრალიზაციის სახალხო განათლების საქმეში, რომელიც მას მოსწონს, -მ, სოციალისტ ფედერალისტი და დეცენტრალიზაციის, საკვირველია-მე სრულიად აი, ამიტომ არ მომწონს. ჩვენ ეს ხელა ყველაფერი უნდა გავაცენტრალიზოთ და აი, ამიტომ, თავის თავად ცხადია, აი ამ დეცენტრალიზაციის და განათლების საქმეში ავტონომიის უნდა გაუზობოდეთ. აი, ეს ავტონომია ჩვენ მთავრად უნდა დავამსახრებოთ და აი ამიტომ, ისევე ისე ცენტრალიზმი უნდა, განავითაროთ. ჩვენ უნდა შევქმნათ სწავლის საქმე ცენტრალისტურად და აი ასე უნდა გადავკეთო აი იმ ქალაქის გამგეობას, სადაც ქალაქის თავად აი ის ნიკო.

გვამბელი, ქარაშხიძე, გაბაშვილი (აწვეტიანებენ) საკუთარი საქმეები ვერ მოუვარებოთ!

ცინცაძე (განაგრძობს)... მართალია: აი, იმათ უთავობა ემჩნევთ, მაგრამ სწავლის საქმე-თავის თავად ცხადია-მინც იმათ უნდა უთავოდ განავრცო; აი, ამ მოსაზრებით ა. ფელავას, აი, ამ სოციალისტ-ფედერალისტის, განმარტება ჩემთვის სრულიად გაუგებარია მისი პარტიული აზნანაგი დ. უზნაძე სულ სხვაგვარად ფიქრობს და სხვა წამალს იტყობს. აი ეს, რასაკვირველია, უტოლია! ხოლო მესამე ორატორის ს. ფირცხა-ლავას დეცენტრალიზაციის წარსულ კრებაზე განვითარებული აი, ეს აზრი მისაღებია. და ვისაც ამ საკითხში, აი ეს ასე არ ესმის, აი სწორედ, აი ამ საკითხში...

თავმჯდ. ი. ბარათაშვილი. ბატონს წევრი ნოე, ერიდენით აი-ს ხმარებას ცინცაძე. დაბა! აი, მე იმას მოგახსენებდით, რომ აი. აი, სწორედ ამიტომ აი, ამ საკითხში მე წინააღმდეგი ვარ სასკოლო საქმეში, აი, ამ ავტონომი... თავმჯდ. გაუთხილებთ, აი-ს ხმარებას თავი განვინოთ!

ცინცაძე. აი, ამ აი-ს შესახებ; აი, აუ გახსოვთ, თავმჯდ. აი ამიტომ მოვიხილავ ბოდიშ.

თავმჯდ. აი. თაყაიშვილი (გულ-მოსული, ზარს ბარათაშვილს ხელიდან გამოვლევს და რეკავს) შენ რა-გვიქონა? შანი შემიღობსარ ამ აი-ზე „რა-გვიქონა“! თავმჯდომარე (თაყაიშვილს ზარს გაბმარათხვებს) დაწყვიტოთ ბატონო ექვთიმე! (ცინცაძეს) რადგან აი-ს აღარ ეხსენებთ, აი, სწორედ ამიტომ სიტყვის უფლებას გართმევთ! ს-დემოკრატებმა შექმნიეს ყვერილი, ჩიჩქოლეს: ეს ნაკაზის დარღვევა, ეს უზურპატორობა! აი-ს გულისთვის ეს არ შეიძლება!

დარბაზში ამ დროს შემოვიდნენ ნ. ყორანი და ნ. ჩხეიძე, უკანასკნელსახალისეული მაინც ვერ უპოვინა. სიჩუმე ჩამოვარდა. ნ. ჩხეიძემ თავმჯდომარის და ნ. ყორანიმ მთავრობის თავმჯდომარის საგარელები დაიჭირეს და სხდომაც გააჩვენა.

გ. ჯანოაშვილის დათხოვნილი გავი

როგორც ამბობენ, სოფ. კავთისხევის უფროსი მასწავლებელი გ. ჯანოაშვილი მთავრობის განკარგულებით დათხოვნილია სამსახურიდან, მაგრამ იგი ურჩობს, ადგის არ სტოვებს და აქეთ-იქით საჩივრებს ატარებს: არიქაო, მიშველეთ, ქართველი მოგინისტება მხოლოდ იმით მითხოვენ, რომ მე განგებამ სომხად დამბადაო. მას ესარჩლებიან თავისიანი და ზოგერთი ჩვენა ვეჭვობდით.

დამშვიდდით, ბატონებო! აქ ადგილი არა აქვს არც ზოგინისტობას, არც კაციკამიობას, არც სხვა ეროვნებათა სიძულვილს, რაიცა ქართველ ხალხს, ცილს თუ დასწამებს ვინმე, თორემ არ ეტყობება. არამედ სკოლის მთავრობისა და ხალხი ხელმძღვანელობს საღი პედაგოგიური მოსაზრებით აი ერთი რა მინდა მოგახსენოთ: ამას წინაღ საერთო არ ჩვენების თაობაზე მოზრძანდა ჩემთან ს. წინარეხში, ბ. ჯანოაშვილი. თან ახლდა გამოცდილი, ქალაქით შეგვიცხადო, მაგრამ მაინც, რაღაც მანქანებით, მისი ხელქვეითი მასწავლებელი ი. ცხვედაძე, როდესაც საქმეს მოჩინენ, ჩვეულებისამებრ მცირე საღილით გაუფასპინძლი პურის ჭამის დროს გაავითინ დროის შესაფერი ბას-კაშითი. სხვათა შორის ლაპარაკი ჩამოვარდა საქართველოს დემოკრატიულ მთავრობაზე, ეროვნებაზე, სკოლაზე, ლტოლვილებზე და სხვა. გ. ჯანოაშვილს ეტყობოდა, ყველაფერზე თავისებურ შეხედულება ჰქონდა.

კამათის დროს მასწავლებლებს შეეკითხებ: „შენების კარი“ რომ თ. რისიკაშვილის მოთხოვნაა მოთავსებული, სახელწოდებით „ფიორი“, იმის სწავლებიან დროს რა დედა აზრი გამოვკვამეთქი? (ეს ისეთი შესანიშნავი დედააზრის მოთხოვნაა, რომ დღევანდელს პირობებში, ჩემის აზრით, „შენების კარის“ დანარჩენს მასალა უღრის). გ. ჯანოაშვილი რომ იყო: „არ წამოვიტოვებს, იმეტი, რომ „ფიორაზე“ ჯერ არ შეესულვარო“. ეს პასუხი შეეფერება რომელიმე განყოფილების მოწვევს.

როგორ, ამხანაგებო! ამგვარი რაზე ხომ მართო ჩვენშია შესაძლებელი! შუაგულ ქართლის ერთს უდიდეს სოფელში სკოლის თავს დასჯდომია, რადენიმე მასწავლებელი ხელ-ქვეითად ჰყავს და „შენების კარი“ ჯერ არ წამოვიტოვიაო! კაცო, გეცინებთ, თუ გეტყობათ, გამაგებინეთ? მაგრამ ილიასი არ იყვეს:

ერთი და იგივე საგანი ზოგისთვის საცინელია, ზოგისთვის სატირელია. ეს ხომ თავხედობაა, მეტი რომ არა ვსთქვა! ეს ხომ ჩვენი ეროვნული თავმოყვარეობის შეუარაცხევაა! „ფიორი“ რომ არ წაუვიტოვებს, ამა რაღა თქმა უნდა, დაწერილებით ეცოდინება ჩვენი ისტორია-გეოგრაფია და სხვა მს. რა მამული შეიღებს და გვიზრდის! ახირებულან, ქართული ლაპარაკი ვიცითო. ჯერ ეს ერთი, ისეთი უკუღმართი დროის შეიღები ვართ, რომ ჩვენ, ქართველებმა ვრიგინად არ ვიცით ქართული ენა და თქვენისთანებს საღ ეცოდინებათ? მეორე კიდევ, ვინს ცოდნას რომ გავგვეთ, მთელი რუსეთი რუსულად ლაპარაკობს, მას ყველანი მასწავლებლებად გამოვგებინა! არა, მეზობელი ვეღარც სახელდახელოდ მიკრული ს.-დ. იარლიკი გიშველის.

სკოლას მასწავლებელი უნდა და არა ისეთი ადამიანი, რომელიც „შენების კარს“ შეგირდებთან ერთად სწავლობს. ვანო გოთაშვილი.

სოფლის მეურნეობის სემინარი

მომწონდა სოფლებზე წერა მომწონდა სოფლის მომწიფობაზე ბევრი ლაპარაკი. მაგრამ არც თუ ქალაქის საქმეა კარგად დაწინებული, არც თუ ტყეების ქუჩებზეა წესი და რიგი. უპირველესად ჩემზე ცუდ შთაბეჭდილებას სტოვებს ქუჩების უსუფთობა. ქუჩაში ნაგავს გარდა ნახათ მექადარ ქუჩას, მაღს, ცხენს და ათას სხვა სრინძურს ბევრს ენიშნება, რომ გოლოყინის პროსპექტზე მამ დაეთის ქუჩის დასაწყისში ერთი კვირა მეტა, უშველებელი დიდი ძალი გდია მკვდარი, ქუჩის თავშივე იმის სურია და აქამდე არაინ ააღო. ეს ერთი და ათასი სხვა არის თანჯერ მოგვინებ პირადათ მე შილიცანური და ესთხოვე შეტყობინე კომისიის რამე უშველს ამ ძალი. თორემ ხილეთ არის ქალაქში და რაღა ეს გვიწინა მეტოქი. მაგრამ არც ერთმა ჩემმა შრომამ არ გასპრა, ეხლაც იქვე გდია ის მექადარ ძალი. ჩვენს მილიციას ასე ჰქონია, მართო ქუჩები უნდა იჭიროს და სხვა ადარაფერს ეცობება იმის გარეა. საჭიროა ყურადღება მიექცეს ქუჩების სისუფთავებს. გარდა მისი ხშირად მახათ, ტროტუარზე მუშებს ან როინი მიაკეთ, ან კამოლი და ალბად დროებიც დაიწყებენ სიარულს მაშინ აღამიანებს ტრაგივის ვაგონებისა და ავტომობილების ქვეშ მოუხდებიან სიარული. მეტი ყურადღება საჭიროა ქალაქის სისუფთავისა და წესიერების დაცვისათვის.

გამომცემელი სახსონ ფირცხაძე. რწმუნებული მთავარი კომიტეტისა.

იხილება

აღგვიფოს ქვა 155 ცალი, სივით ორ არზის ნახევრიდან 1 არზინამდე და სისქით 12 ვერ, მიმართეთ ს-მეგრეთ ბანქში ს. ტარაშვილთან. 81201

მავადაზული

კომპიუტერებისთვის და ყოველგვარი საკატორებისთვის. სტამბა „სახალხო საქმე“ ბარონის ქუჩა № 14. 1806

საქონი

მ. ლ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი

მ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი

მ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი

მ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მამალ არაღაზინი დარბაზი. იღებს მემორიალს და მემორიალს მემორიალს ქ. 12, ვეგოგარაის ქ. № 14

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.

საქონი მ. შ. შალაშვილი იღებს საბჭოთა და სახალხო-საბჭოთა მემორიალს № 7. მისამართი ვეგოგარაის ქ. № 7.